

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
факультет історії і права

*кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського*

*кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу*

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

кафедра правового регулювання економіки

Матеріали круглого столу
до Дня юриста

***«Виклики правничої
професії
в умовах воєнного
стану»***

06 жовтня 2022 року

м. Харків

Виклики правничої професії в умовах воєнного стану : тези доповідей та наукових повідомлень учасників круглого столу присвяченого до Дня юриста (6 жовтня 2022 року) / уклад.: О.О. Коваленко, Т.Г. Головань, М.Д. Ждан ; за ред. О.О. Коваленко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. – 158 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей та повідомлень, присвячених актуальним проблемам правничої професії в умовах воєнного стану.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами правничої професії в умовах воєнного стану.

Матеріали круглого столу оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dSPACE.hnpu.edu.ua/> та на сайті факультету історії і права: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Інформація про оргкомітет. Координацію проведення круглого столу здійснює кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського та кафедра державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу – тел.: +38(057)700-35-16, e-mail: trudkonf.hnpu@gmail.com)

Коваленко Олена Олександрівна (в.о. завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського д-р юрид. наук, професор) +38(057)598-98-75;

Головань Тетяна Георгіївна (в.о. завідувача кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу канд. юрид. наук, доцент) +38(067)681-93-90;

Ждан Микола Дмитрович (канд. юрид. наук, доцент) +38(063)948-05-19.

Оргкомітет круглого столу не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів круглого столу посилання на джерела є обов'язковим.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
протокол №10 від 19 жовтня 2022 р.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2022

**Гончаренко К.Ю. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ НОВОВВЕДЕНЬ
ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: СТАТТЯ 111-1
КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ 128**

**Долмат Д.Р. ПРОБЛЕМИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ НА
ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ 132**

**Ілющенко А.С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВІДМЕЖУВАННЯ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ 135**

**Нічипоренко Д.О. ІДЕЯ СРОДНОСТІ ПРАЦІ Г.С. СКОВОРОДИ ЯК
ВАЖЛИВА ЗМІСТОВНА СКЛАДОВА ВИЗНАЧЕННЯ ПРИРОДИ СУЧАСНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ - ЗАХОДУ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗАЙНЯТОСТІ
НАСЕЛЕННЯ 137**

Шейко К.В. СУДОВА ПРАКТИКА: ВИПРОБУВАННЯ ВІЙНОЮ 139

**Баранник С.О. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 142**

**Герасєва П.А. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ
ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ВЛАСНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА 145**

**Герасєва П.А. ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВИПРОБУВАННЯ ПРИ
ПРИЙНЯТІ НА РОБОТУ ПІД ЧАС ДОВОЄННОГО І ВОЄННОГО ЧАСУ 147**

**Єгіян А.Д. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ 149**

**Максименко А.В. ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ НАСИЛЬНИЦЬКИХ
ЗЛОЧИНІВ КРАЇНИ-АГРЕСОРА 151**

**Соломонова К.О. САМОСУД ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА В УКРАЇНІ В
ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ 154**

Нічипоренко Дар'я Олексіївна,
студентка 44 групи ОП «Право» спеціальності 081 Право
факультету історії і права
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
e-mail: likakrasivoron@ukr.net
Науковий керівник: Коваленко Олена Олександрівна,
в.о. завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін і
трудового права імені професора О.І. Процевського
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди,
доктор юридичних наук, професор

ІДЕЯ СРОДНОСТІ ПРАЦІ Г.С. СКОВОРОДИ ЯК ВАЖЛИВА ЗМІСТОВНА СКЛАДОВА ВИЗНАЧЕННЯ ПРИРОДИ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ - ЗАХОДУ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Важливим заходом для визначення професійного шляху людини, а отже й для визначення професійної площини, в якій, можливо і буде проходити все свідоме доросле життя людини, є професійна орієнтація. За Законом України «Про зайнятість населення» професійна орієнтація є одним із заходів щодо сприяння зайнятості населення. Ст. 32 цього закону визначає професійну орієнтацію так: «Професійна орієнтація населення - комплекс взаємопов'язаних економічних, соціальних, медичних, психологічних і педагогічних заходів, спрямованих на активізацію процесу професійного самовизначення та реалізацію здатності до праці особи, виявлення її здібностей, інтересів, можливостей та інших чинників, що впливають на вибір або зміну професії та виду трудової діяльності.

Професійна орієнтація населення здійснюється закладами освіти, закладами охорони здоров'я, реабілітаційними установами, медико-соціальними експертними комісіями, територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, центрами професійної орієнтації населення, молодіжними центрами праці, військкоматами, установами виконання покарань, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, що надають послуги з професійної орієнтації» [1, ст.32].

Тобто, професійна орієнтація – це різновекторна, всеосяжна багатоспектрово конструкція, яка завдяки такій широті дозволяє максимально охопити всі фактори, що впливають на професійне самовизначення людини і дозволяють віднайти ту суспільно-корисну діяльність, до якої в людині є нахили.

Варто погодитись з думками В.Т. Лозовецької у її монографії «Професійна орієнтація молоді в умовах сучасного ринку праці», що в умовах посилення тенденцій глобалізації світової економіки та зростання конкуренції у світовому економічному просторі проблема ефективної підготовки та використання

людського потенціалу набуває для суспільства першочергового значення. Якість людського, а відтак – трудового потенціалу суспільства визначається характером становлення та реалізації професійного потенціалу кожного громадянина. Зазначені процеси значною мірою обумовлюються обґрунтованістю професійного вибору, побудовою та реалізацією кожною особистістю своєї професійної траєкторії, яка може, зокрема, передбачати неодноразову зміну професії впродовж життя. Одним з чинників, який сприяє усвідомленому вибору майбутньої професії, побудові та реалізації реалістичних професійних планів на віддалену перспективу, є система специфічних психолого-педагогічних засобів, що характеризуються як професійна орієнтація» [146, с. 5].

Але, хочеться відмітити, що про професійну орієнтацію говорив ще видатний філософ Г.С. Сковорода, авторству якого належить ідея сродності праці.

Л. Ушкалов зазначав: «Джерела сковородинівської науки про «сродність» можна шукати в стоїчному принципі «життя згідно з природою», у святоотцівській та схоластичній традиції, в уявленні про Церкву як про містичне Христове Тіло тощо» [3, с. 690].

Г. Сковорода згадував латинське прислів'я: «Scimilem ad scimilem ducit Deus» - «Бог веде подібне до подібного». І це прислів'я він проводив через свої твори магістральним напрямом через ідею «сродної» праці. Зокрема у творах: діалозі «Алфавіт, або Буквар миру», притчах «Вдячний Еродій» та «Убогий Жайворонок», байках «Бджола та шершень», «Голова і тулуб», «Годинникові колеса», «Дві курки», «Жайворонки», «Собака та кобила» тощо.

Г. С. Сковорода зазначав: «Щасливим можна стати тільки на шляху пізнання самого себе, пізнання своєї внутрішньої сутності, своєї духовності, свого серця через працю. Не пізнавши самого себе, не зможеш обрати згідно своїх природних нахилів відповідну сферу діяльності. Природа ж людини - від Бога, бо сама вона не може вибрати власну природу. Людина лише може пізнати дану їй Богом природу й обрати життєвий шлях, співзвучний власному серцю 48, с. 68].

Саме «сродна праця» є однією з визначальних категорій в системі філософських і соціологічних поглядів Г.С. Сковороди у визначенні людини наряду своєї діяльності, сенсу свого життя. «Сковорода, розглядаючи двоєдину природу людини, вважав, що вона народжується з певними, так би мовити, "запрограмованими" задатками (здібностями, нахилами) до того чи іншого виду діяльності. Бог як універсальне уособлення трьох світів ("Бог, природа и Минерва есть то же") вкорінений і в людині. В процесі самопізнання вона відкриває в собі вище начало, котре єднає її з Богом і робить богорівною насамперед завдяки усвідомленню свого власного покликання, адекватно оцінює свої природні задатки й реалізує їх у відповідних формах діяльності. Тоді вона досягає щастя» [5].

Г. С. Сковорода вважав, що немає нічого радіснішого ніж відповідне своїй природі життя. Таку мораль ми виводимо зокрема з його байки «Бджола та Шершень»: «Солодкі тоді труд тілесний, терпіння тіла й навіть смерть, коли душа, володарка людини, насолоджується спорідненою собі працею» [4, с. 68].

Звичайно, розпізнавання «сродності» має відбуватись через педагогічні складові. Так Д. Багалій, підкреслив: «З того, що усякий мусить пізнати свою натуру, свої схильності, Г.С. Сковорода виводив і виховування дітей. Треба, казав він, пізнати натуру й схильності дитини й розвинути їх - се й зробить дитину потім щасливою, бо дасть їй душевний спокій» [1, с. 10].

Таким чином, варто констатувати, що твори Г.С. Сковороди, що містять ідею «сродності праці» можуть слугувати важливою змістовною складовою визначення природи сучасної професійної орієнтації як заходу щодо сприяння зайнятості населення.

Список використаних джерел

1. Про зайнятість населення. Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>. 2. Лозовецька В.Т. Професійна орієнтація молоді в умовах сучасного ринку праці: монографія. Київ, 2012. 157 с. 3. Ушкалов Л. Григорій Сковорода: семінарий - Харків: Майдан, 2004. - 896с. 4. Сковорода Г.С. Розмова про істинне щастя. Харків: Прапор, 2002. 280 с. 5. Соціально-філософські погляди Г.С. Сковороди: ідея сродності праці. URL: [https://pidru4niki.com/1056041262289/filosofiya/sotsialno-filosofski_poglyadi_gsskovorodi_ideya_srodneyi_pratsi#:~:text=%D0%92%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%22%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%83%22%20\(%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%22%20%D1%94%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BC%20%D1%83%20%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%96](https://pidru4niki.com/1056041262289/filosofiya/sotsialno-filosofski_poglyadi_gsskovorodi_ideya_srodneyi_pratsi#:~:text=%D0%92%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%22%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%83%22%20(%D1%81%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B5%22%20%D1%94%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BC%20%D1%83%20%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%96). 6. Багалій Д. Український філософ Григорій Савич Сковорода. Сковорода Г.С. Розмова про істинне щастя. Харків: Прапор, 2002. 280 с.

УДК 340.132

Шейко Ксенія Володимирівна,
студентка 4 курсу, факультету історії та права
ХНПУ імені Г. С. Сковороди
k.sheiko833@gmail.com

Науковий керівник - к.ю.н., доц., доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського
Гоц-Яковлєва О. В.

СУДОВА ПРАКТИКА: ВИПРОБУВАННЯ ВІЙНОЮ

Судова практика, як і будь-яка інша сфера життя, будь то господарська діяльність чи трудові відносини, чи економічні, зазнала тимчасових змін. Дії зі сторони Російської федерації, безумовно, вплинули на процес здійснення правосуддя. Проте, навіть в такий нелегкий час, правосуддя має здійснюватися в усіх можливих формах. Також слід зазначити, що формально введення воєнного стану не має позначатися на роботі органів правосуддя, однак, зважаючи на тимчасову окупацію території України військами країни-агресора, фактично робота судів на таких територіях неможлива.

Водночас, забезпечити стабільну та безперебійну роботу судових органів складно, про що свідчить статистика, наведена Головою Ради суддів України Богданом Монічем: «Наразі, під час війни в Україні, до Єдиного державного реєстру судових рішень вноситься щодня близько 11500 різних судових рішень. У